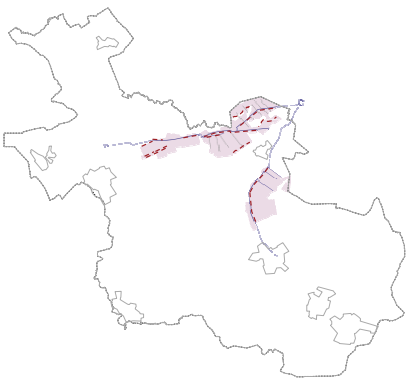

Eenheid

Overzicht veenkoloniale landschappen (indicatief)

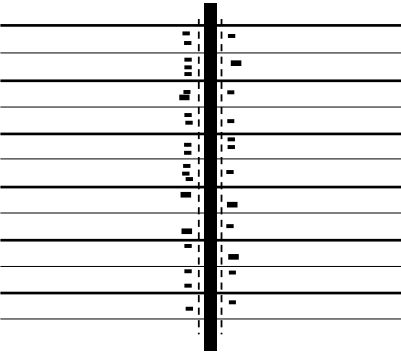
Kenmerken

Grootschalig open landschappen met een lineaire bebouwings-, verkavelings- en ontwateringsstructuur. Ontstaan door grootschalige ontginning van de hoogveengebieden ten behoeve van de turfwinning. Een ontwateringsstelsel van kanalen en wijken is typerend voor dit landschap. Vanuit nieuwe linten en kanaaldorpen werd het hoogveen ontgonnen. Het vergraven landschap werd vervolgens als akkerbouwgebied in gebruik genomen. Inmiddels heeft de melkveehouderij ook in grote delen zijn intrede gedaan. Kanaaldorp als karakteristiek dorps type met het kanaal als centrale open(bare) ruimte en drager van de bebouwing. Het Overijssels veenkoloniaal landschap is deel van een groter geheel dat zich uitstrekt over Groningen en Drente. Het is mede gevormd door de vestiging van ontginners en boeren uit andere regio's. In de boerderijbouw is dit herkenbaar: typisch Groningse boerderijen staan naast Overijsselse.

- Ondergrond:** afgegraven hoogveen-gebieden
- Ontstaan:** vanaf ± 1800 na Chr
- Structuur:** rechtlijnige kanalenstructuur
- Nederzetting:** kanaaldorpen
- Schaal erven:** afwisseling van grote met kleine erven
- Beplantingen:** bomensingels langs de linten en perceelscheidingen.

Foto's: veenkoloniaal landschap

Schema: structuur veenkoloniaal land-schap

Ontwikkelingen

- Dragende structuur van kanalen waterlopen wordt veronachtzaamd; kanalen soms gedempt.
- Kwaliteit en identiteit vermindert door dorpsuitbreidingen, infrastructuur aanpassingen,architectuur die zich niet voegt naar het landschap.
- Toenemend verkeer op krap bemeten lokale wegen en met name in linten, waar de weg ingeklemd ligt tussen kanaal en bebouwing, bedreigt het leefkwaliteit.
- De kenkenmerkende architectonische kwaliteit van de bebouwing is kwetsbaar.

Ambitie

De ambitie is de aantrekkelijkheid, de leefbaarheid en kwaliteit van de veenkoloniale landschappen te versterken. De opgave is aan de grote maat, de vergezichten en de schoonheid van de moderne landbouw, nieuwe, op leefbaarheid en economische veerkracht gerichte, ontwikkelingen te koppelen. Daarmee kan tevens het contrast tussen de grote open ruimtes en verdichte zones (linten en kanaaldorpen) worden versterkt. Ruimtelijke aanknopingspunten hiervoor zijn onder meer de relictten van het hoogveen, de formele kanalen en wijkenstructuur met mooie bruggen, royale laanbeplantingen en daaraan de soms landgoedachtige buitens, villa's en herenboerderijen. De ambitie is verder de landschappelijke kwaliteiten voor weidevogels in stand te houden en te versterken, waaronder de aanwezige openheid en hoog waterpeil. Aandacht voor bijzondere architectuur en vormgeving van nieuwe bruggen en kunstwerken gegeven vorm aan de identiteit van het gebied.

Sturing

- Norm**
 - Het veenkoloniaal landschap krijgt een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van de grote open ruimtes – mede ten behoeve van weidevogels –, de vergezichten en het contrast tussen deze ruimtes en bestaande verdichte zones (bebouwing en beplanting). Het bestaande stelsel van kanalen en waterlopen, wegen en bebouwingslinten blijft of wordt daarbij weer gezichtsbepalend en is de plaats waar eventuele ontwikkelingen plaats vinden.
- Richting**
 - Als ontwikkelingen plaats vinden in het veenkoloniaal landschap, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van bijzondere architectuur (watererfgoed (sluizen, bruggen e.d.), de bijzondere villa's, buitens, herenboerderijen), de linten door het landschap en de open ruimtes.
- Inspiratie**
 - Ruimte voor grootschalige akkerbouw en (melk)veehouderij met respect voor de verkavelingstructuur.
 - Beplantingsstructuur in linten en op erven verstevigen.